

Yatırımcı Davranışlarında Dönüşüm: Faiz İndirimiyle Mevduat Ötesi Bir Dönem

Cansu GEDİK

Satış & Pazarlama ve Ürün
Yönetimi Bölüm Müdürü
Qnb Portföy

“Değişken fonların, çoklu varlık yapıları sayesinde faiz, hisse senedi ve döviz gibi farklı enstrümanları aynı portföyde barındırmasının yatırımcıların ilgisini çekeceğini düşünmekteyiz. Bu fonlar, hem faiz düşüşü sonrası getirisi azalan para piyasası fonlarının yarattığı boşluğu doldurma kapasitesine sahiptir hem de yatırımcılara risk-getiri dengesi kurma imkanı sağlamaktadır.”

Son iki yılda Türkiye sermaye piyasalarında dikkat çekici bir dönüşüm yaşandı. Sermaye Piyasası Kurulu ve Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği verilerine göre, 2023–2025 döneminde para piyasası fonlarının toplam büyüklüğü sektör genelinde en hızlı artışı kaydetti. Bu artışın temel nedeni, yatırımcıların yüksek faiz ortamında risk iştahındaki belirgin azalış ve mevduat benzeri ürünlerle yönelme eğilimidir.

Mevduat, Türkiye’de bireysel yatırımcı davranışlarının en temel ve en anlaşılır yatırım tercihi olarak öne çıkmaktadır. Yatırımcıların önemli bir kısmı, portföylerinin belli bir bölümünü kısa vadeli, düşük riskli ve kolay erişilebilir ürünlerde değerlendirmek istemektedir. Bu durum, mevduatın yanı sıra para piyasası fonlarının doğal bir alternatif olarak öne çıkmasına zemin hazırlamıştır. Para piyasası fonlarının 2023–2024 döneminde gösterdiği büyüme, mevduat faizlerinin yüksekliği ile doğrudan ilişkilidir. Yatırımcılar, mevduat ile benzer bir risk profilinde, ancak daha esnek ve likit bir yapıya sahip para piyasası fonlarına yönelmiştir.

TSPB verilerine göre, 2023 yılında toplam yatırım fonu büyüklüğü içerisinde para piyasası fonlarının payı hızla artmış, 2024 sonunda bu oran %40 seviyelerine yaklaşmıştır. İki yıl öncesine kadar sınırlı bir büyüklüğe sahip olan bu fonlar, 2023–2025 döneminde sektörde en fazla büyüyen ürün grubu olmuştur. 2024 yılında para piyasası fonlarına 575,5 milyar TL net para girişi gerçekleşmiştir. Yüksek faiz ortamında, yatırımcıların likit ve düşük volatilité arayışıyla güçlü şekilde bu sınıfa yöneldiğini göstermektedir.

Sermaye Piyasası Kurulu’nun 21/11/2024 tarihinde Yatırım Fonlarına İlişkin Rehber’de yapmış olduğu düzenlemede, para piyasası fonlarına portföylerinin en az yüzde 10’unu devlet tahvilleri veya hazine bonolarında (DİBS) tutma zorunluluğu getirilmesi yatırımcılara para piyasası fonlarında ek bir enstrüman ile ek getiri oluşturma fırsatı doğurmuştur.

2025 itibarıyla başlayan faiz indirimlerinin, yatırımcı davranışlarını yeniden şekillendireceğini beklemekteyiz. Yüksek faiz döneminde mevduat ve para piyasası fonlarını tercih eden yatırımcıların, alıştıkları getiri seviyelerini koruyabilmek için yüksek getiri potansiyeli olan fon türlerine yönelme ihtimallerinin olabileceğini öngörüyoruz. Bununla birlikte yüksek faiz dönemi öncesindeki alışkanlıkları da göz önünde bulundurarak, yatırımcı eğilimleri gereği bu alanlarda da yatırımlarını şekillendirebilirler. Bu noktada değişken fonların, çoklu varlık yapıları sayesinde faiz, hisse senedi ve döviz gibi farklı enstrümanları aynı portföyde barındırmasının yatırımcıların ilgisini çekeceğini düşünmekteyiz. Bu fonlar, hem faiz düşüşü sonrası getirisi azalan para piyasası fonlarının yarattığı boşluğu doldurma kapasitesine sahiptir hem de yatırımcılara risk-getiri dengesi kurma imkanı sağlamaktadır. Dolayısıyla, 2025 son çeyreği itibarı ile değişken fonların yatırımcıların “mevduat ötesi” arayışlarında ön plana çıkması olasılığı kuvvetlidir.

Para piyasası fonlarının hızlı yükselişi, Türkiye’de yatırımcı davranışlarının rasyonel ve kısa vadeli güvenli getiri arayışı üzerinden şekillendiğini göstermektedir. 2025 yılı son çeyreğinde faiz indirim beklentileri devam ederken uzun süredir kısa vadeli, düşük riskli ve likitide kazandıran para piyasası fonlarından yatırımcıların hızlı bir şekilde çıkış yapmaları da beklenmemektedir. Bu bağlamda, portföy yönetim şirketlerinin görevi, yatırımcıya hem güvenli liman sağlayacak ürünleri sunmaya devam ederek para piyasası fonlarında alternatifler sunmak hem de alternatif fonlarla uzun vadeli değer yaratmayı etkin biçimde anlatmaktır. Bununla birlikte, önümüzdeki dönemde değişken fonlar ve farklı varlık sınıflarını barındıran portföy çözümlerinin, yatırımcıların “mevduat ötesi” arayışlarına yanıt verecek ana araçlar olması beklenmektedir. Dolayısıyla sektör için temel sorumluluk yatırımcıların güvenlik ihtiyacını karşılarken, aynı zamanda onları uzun vadeli sermaye piyasası ürünlerine yönlendirecek dengeyi kurabilmektir.